

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τα παραθετικά των επιθέτων και των επιρρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

- Τὸ σῶζειν τὰγαθὰ _____ τοῦ κτήσασθαι (χαλεπόν, συγκρ.).
- Τῶν ἀνδρῶν _____ ἐπολέμησαν αἱ γυναῖκες (ἀνδρείως, υπερθ.).
- Ἀσεβῶς οἱ φαῦλοι πρὸς τοὺς γονέας _____ δὲ καὶ περὶ τοὺς θεοὺς ἔχουσιν (ἀσεβῶς, υπερθ.).
- Ἀνδρῶν ἀπάντων _____ Σωκράτης (δίκαιος, υπερθ.).
- Οὐδὲν κτῆμά ἐστι _____ ἀρετῆς (σεμνόν, συγκρ.).
- Ἀκούειν καλῶς _____ ἢ πλουτεῖν θέλε (μάλα, συγκρ.).
- Εἷς, ὦ παῖ, πατὴρ _____ (εὐτυχής, συγκρ.).
- Κῦρος ἦν παῖς _____ καὶ _____ (φιλομαθής, ἐπιμελής, υπερθ.).
- Οὐδὲν _____ ἐστι τῆς ἀνάγκης (πικρόν, συγκρ.).

2. Να συμπληρώσετε με ο ή με ω το συγκριτικό βαθμό των επιθέτων λαμβάνοντας υπόψη αν προηγείται μακρά ή βραχεία συλλαβή.

σοφ_τερος

ἀνιαρ_τερος

δικαι_τερος

χρησιμ_τερος

πτωχ_τερος

ξηρ_τερος

ἀκινδυν_τερος

ἰσχυρός → ἰσχυρ__τατος

δυνατ_τερος

βασιλικ_τερος

εὐκολος → εὐκολ__τερος

ἄφθονος → ἀφθον__τατος

φιλικός → φιλικ__τατος

ἔντιμος → εντιμ__τερος

ὁ θερμ__τατος

τό χαλεπ__τερον

ἡ ὥραι__τέρα

ἡ νε__τέρα

το ὀρθ__τατον

ὁ ἀρχαι__τερος

ὁ γενναι__τερος

ἡ πονηρ__τάτη

3. Να αντικαταστήσετε τους τύπους των επιθέτων και των επιρρημάτων στους άλλους βαθμούς.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
τῷ εὐδαίμονι		
τοὺς εὐτυχεῖς		
εὐτυχῶς		
τῶν σοφῶν		
ταῖς πονηραῖς		
τὸ σεμνοπρεπές		
κάτω		
διακαῶς		
μάλα		

4. Να σχηματίσετε τον συγκριτικό και τον υπερθετικό βαθμό των παρακάτω ομαλών επιθέτων.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
ὁ ἀληθής		
ἡ παλαιά		
ὁ εὐγνώμων		
τὸ πτωχόν		
ἡ ἀγαθή		
τὸ καλόν		
ὁ μέγας		
τά κακά		
ἡ ὠραία		
τὸ νέον		
ὁ φοβερός		
τὸ εὐγενές		
ἡ σώφρων		
τὸ βραχύ		
ἡ ὑψηλή		
ὁ εὐδαίμων		
τὸ σεμνόν		
ὁ ἐπαρκής		
τὸ ἅγιον		
ἡ ἔνδοξη		
τὸ εὐσεβές		
ὁ δύσκολος		
ἡ ἀγνώμων		

5. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις τοποθετώντας το επίθετο της παρένθεσης στον βαθμό που σας ζητείται.

α. Ξανθίππη ἦν ἡ (καλός, υπερθ.) τῶν τότε γυναικῶν.

β. (μέγας, συγκρ.) ἔπαινοι πρέπουσι τοῖς δικαίοις ἢ τοῖς ἀδίκοις πολίταις.

γ. Τὸ σιγᾶν (ἀγαθός, συγκρ.) ἐστὶ τοῦ λαλεῖν.

δ. Ἡ πόλις ἐτίμησε τοὺς (ἀγαθός, υπερθ.) τῶν πολιτῶν.

ε. Ὅρατε μὴ (κακός, συγκρ.) φανῇτε τούτων.

στ. Ὅρῳ τὰς δυνάμεις ἡμῶν (μικρός, συγκρ.) οὕσας ἢ τὰς τῶν πολεμίων.

ζ. Κοινὸν ἐστὶ τοῖς (πολύς, συγκρ.) τῶν ἀνθρώπων ἡ φιλαυτία.

6. Να μεταφέρετε τα επίθετα των παρακάτω προτάσεων στα αντίστοιχα παραθετικά.

α. Ὁ Θερσίτης παρ' Ὀμήρῳ κακὸς ἦν.

β. Νικᾶ πολλάκις ἡ διαβολὴ τοὺς ἀγαθοὺς.

γ. Πάρις ἔδωκε τὸ μῆλον τῇ καλῇ.

δ. Καλὸν τὸ ἔχειν φίλους πιστούς.

7. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με το παραθετικό του επιρρήματος που σας ζητείται στην παρένθεση.

α. Δημοσθένης ἡγόρευεν (εὖ, συγκρ.) πάντων τῶν λοιπῶν ῥητόρων.

β. Ἀπαντες ἴσασιν ὅτι ἐβοηθήσατε (μικρόν, υπερθ.) ὅτε ἤμεν ἐν κινδύνῳ.

γ. Πιστεύομεν τούτοις (μάλα, συγκρ.) ἢ ὑμῖν.

δ. Νῦν ἐβουλεύσασθε (κακῶς, συγκρ.) ἢ τότε.

ε. Περικλῆς ἔδοξεν (καλῶς, υπερθ.) εἰπεῖν περὶ τῶν τότε πραγμάτων.

8. Στα παρακάτω παραδείγματα να βρείτε τα επίθετα και τα επιρρήματα και να τα αντικαταστήσετε στους άλλους βαθμούς.

α) Οἱ στρατιῶται ἠπόρουν ὅτι Κλέαρχος χαλεπῶς ἔφερεν.

β) Τὸ τῶν κρηνῶν ὕδωρ ψυχρὸν καὶ διαυγές ἐστι.

γ) Αἰρετώτερός ἐστιν ὁ θάνατος τοῦ ἀτίμου βίου.

δ) Ἀνάγκη ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα πάσχειν.

ε) Βουλόμεθα εὐεργετεῖν μᾶλλον ἢ εὐεργετεῖσθαι.

στ) Αἶροῦ (= να προτιμάς) μᾶλλον ζημίαν ἢ κέρδος ἄνομον.

ζ) Εὐτυχὴς ὅστις τῆς ἱστορίας ἔσχε μάθησιν.

η) Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

θ) Μητρός τε καὶ πατρός καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τιμιώτερον ἐστιν ἡ πατρίς.

ι) Σοφοῖς ὁμιλῶν ἐκβήσει (= θα γίνεις) σοφός.

9. Να αναγνωρίσετε τους τύπους ανώμαλων παραθετικών στις παρακάτω προτάσεις.

α) Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἰδόντες τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις οὐσας πλείους, ἔφυγον εἰς τὴν γῆν.

β) Ἡ ἐσχάτη πλάνη ἔσται χειρόν τῆς πρώτης.

γ) Οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο (= δεν περισυνέλεξαν) τοὺς ἀρίστους ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενομένους.

δ) Ταῦτα ὑπῆρχεν Ἀθηναίοις καὶ οὐκ ἐλάσσω ἕκαστα τούτων, ὅτε εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο.

ε) Κάλλιον ἐστὶν τελευτᾶν ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις.

10. Να υπογραμμίσετε τα επιρρήματα που υπάρχουν στα παρακάτω παραδείγματα και να αναγνωρίσετε: α) σε ποιο βαθμό βρίσκονται και β) από ποιο επίθετο προέρχονται.

α. Χρὴ εὐσεβῶς ἀκούειν τὰς τῶν γερόντων συμβουλὰς.

β. Ὁ ἀνὴρ σαφέστατα ἀπεκρίνετο τοῖς δικασταῖς ὅ τι αὐτῷ ἐρωτῶεν.

γ. Θεμιστοκλῆς ἠγεῖτο γενέσθαι τὴν ναυμαχίαν ἐν Σαλαμῖνι ἀσφαλέστερον τοῖς Ἕλλησιν ἢ ἐν τῷ Ἰσθμῷ.

δ. Προσῆκει τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος τετελευτηκόσιν ἀξίως καὶ δικαίως τοῖς αὐτῶν πεπραγμένοις τιμᾶσθαι.

ε. Εὐδαιμονέστερον ἂν ἔζων (=θα ζούσαν) πάντες ἄνθρωποι, εἰ ἐδίωκον σοφίαν καὶ ἀρετὴν.

11. Να σχηματίσετε τους βαθμούς των ανώμαλων επιθέτων οι οποίοι λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
ή ἀγαθή		
τό καλόν		
ὁ μέγας		
τά κακά		
αἱ ὀλίγαι		
τῷ μικρῷ		
τάς πολλάς		

12. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ανώμαλα επίθετα την ίδια πτώση του άλλου αριθμού, στον ίδιο βαθμό, γένος, και πτώση.

τῇ καλλίονι → τάς ἐλαχίστας →
 τοῖς ἀρίστοις → τῷ μείονι →
 τήν πλείονα/πλείω → αἱ χείρισται →

13. Να σχηματίσετε τους βαθμούς των επιρρημάτων οι οποίοι λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
πονηρῶς		
εὖ		
εὐγνωμόνως		
χαλεπῶς		
ὀρθῶς		
καλῶς		
μάλα		

14. Να σημειώσετε αν οι παρακάτω τύποι επιθέτων και επιρρημάτων είναι σωστοί (Σ) ή λανθασμένοι (Λ).

ό παλαιότερος →
 ή καλλίων →
 εὐδαιμώνως →
 τό πονηρέστατον →
 σοφότατα →
 αἰ πλείοναι →
 τά λώονα/λώω →
 ὀρθότερον →

15 . Να σχηματίσετε τους υπόλοιπους βαθμούς των επιθέτων και των επιρρημάτων στον παρακάτω πίνακα. Τα επίθετα να τα διατηρήσετε στο ίδιο γένος, πτώση και αριθμό.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
ή μεγάλη		
	ό καλλίων	
		ή ἀρίστη
ἀδίκως		
	τὸ μείον	
		σαφέστατα (επίρρημα)
τὸ πολύ		
	μᾶλλον	
		τὸ κράτιστον
ὀρθῶς		
	ἄμεινον (επίρρημα)	
		ή ἐλαχίστη
ό θερμός		
	ή ὠραιότερα	
		ό ἀληθέστατος